

זוהר היומי

זוהר בראשית – דף קע"ט ע"ב

פרשת וישב

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (קע"ט ע"א) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

אַזְדַּמְן עֲמִיּה דְּבֵר נָשׁ. וְעַל דָּא אֵיהּ מֶלֶךְ זָקֵן וְכָסִיל.

תרגום לעברית

מֶמֶלֶךְ זָקֵן וְכָסִיל. מִמֶּלֶךְ - זֶה הוּא יֵצֵר הָרַע, שֶׁהוּא נִקְרָא מֶלֶךְ וְשָׁלִיט בְּעוֹלָם עַל בְּנֵי אָדָם. זָקֵן וְכָסִיל - שֶׁהוּא זָקֵן וְדַאי, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵהוּ, שֶׁכָּאֲשֶׁר אָדָם נוֹלֵד וְיוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם, הוּא מְזַדְמֵן עִם הָאָדָם, וְעַל כֵּן הוּא מֶלֶךְ זָקֵן וְכָסִיל.

טקסט הזוהר

אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהַר עוֹד, לְהִזְהִיר לֹא כְּתִיב, אֶלָּא לְהִזְהַר, בְּגִין דְּאֵיהּ כָּסִיל. וְעַלֵּיהּ אָמַר שְׁלֹמֹה עָלָיו הַשְּׁלוֹם (קהלת ב) וְהַכָּסִיל בַּחֲשֶׁךְ הוֹלֵךְ. דְּהָא מִסּוּסִיתָא דְּחֲשֶׁךְ קָא אֲתִיָּא וְלִית לִיהּ נְהוּרָא לְעֻלְמִין.

תרגום לעברית

אֲשֶׁר לֹא יָדַע לְהִזְהַר עוֹד, לֹא כְּתוּב לְהִזְהִיר אֶלָּא לְהִזְהַר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כָּסִיל, וְעַלֵּיהּ אָמַר שְׁלֹמֹה, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, (קהלת ב) וְהַכָּסִיל בַּחֲשֶׁךְ הוֹלֵךְ, שֶׁהָרִי מִפְּסֻלַּת הַחֲשֶׁךְ הוּא בָּא, וְאֵין לוֹ אוֹר לְעוֹלָמִים.

רבי שמעון אמר, תא חזי, כתיב טוב ילד מספן וחכם. מאן ילד מספן, הא אוקמוה ואתמר דאיהו יצר טוב. אבל טוב ילד, הדא הוא דכתיב, (תהלים לז) נער הייתי גם זקנתי. ודא הוא נער דאיהו ילד מספן דלית ליה מגרמיה כלום. ואמאי אקרי נער, בגין דאית ליה חדותו דסיגרא דמתחדשא תדיר, ותדיר איהו ילד מספן כמה דאמרן. וחכם, בגין דחכמה שריא ביה.

תרגום לעברית

רבי שמעון אמר, בא ראה, כתוב טוב ילד מספן וחכם, מי זה ילד מספן? הרי בארוה, ונתבאר שהוא יצר טוב. אבל טוב ילד, זהו שכתוב (תהלים לז) נער הייתי גם זקנתי, וזה הוא נער שהוא ילד מספן, שאין לו מעצמו כלום. ולמה נקרא נער? משום שיש לו חדוש הלבנה שתמיד מתחדשת, ותמיד הוא ילד מספן, כמו שאמרנו. וחכם, משום ששורה בו חכמה.

טקסט הזוהר

ממלה זקן, דא הוא יצר הרע כמה דאתמר. דהא מן יומא דהוה לא נפק ממסאבותיה לעלמין, ואיהו כסיל. דכל ארחוי אינון לארח בישא, ואזיל וסטי לבני נשא ולא ידע לאדדרא. ואיהו אתי עם בר נש בתסקופין בגין לאסטאה לון מארח טבא לארח בישא.

תרגום לעברית

ממלה זקן - זהו יצר הרע, כמו שנאמר, שהרי מיום שהיה לא יצא מטמאתו לעולמים. והוא כסיל, שכל דרכיו הם לדרך רעה, והולך ומסטה את בני האדם ולא יודע להזהר, והוא בא עם אדם בעלילות כדי להסוותם מדרך טובה לדרך רעה.

תא חזי, על דא אקדים עם בר נש ביומא דאתיליד בגין דיהימין ליה. דהא כד אתי יצר טוב לא יכיל בר נש למיהמנא ליה ודמי עליה כמטולא. כגוונא דא תנינן, מאן הוא רשע ערום, דא הוא מאן דאקדים לאטענא מלוי לקמי דיינא עד לא ייתי חבריה מארי דדינא. כמה דאת אמר, (משלי יח) צדיק הראשון בריבו וגו'.

תרגום לעברית

בא ראה, על זה מקדים עם אדם ביום שנולד, כדי שיאמין לו, שהרי כשפא יצר הטוב, לא יכול האדם להאמין לו, ודומה עליו כמעמסה. כמו זה שנינו, מי הוא רשע ערום? זהו מי שמקדים לטען דבריו לפני הדין טרם יבא חברו בעל הדין, כמו שנאמר (משלי יח) צדיק הראשון בריבו וגו'.

טקסט הזוהר

כגוונא דא (הוא נ"א האי) רשע ערום, כמה דאת אמר, (בראשית ג) והנחש הנה ערום. והוא אקדים ושרי עמיה דבר נש עד לא ייתי חבריה לאשראה עליה. ובגין דאיהו אקדים והא אטעין טענתיה עמיה, כד אתי חבריה דאיהו יצר הטוב, אכאיש ליה לבר נש בהדיה ולא יכיל לזקפא רישיה, כאילו אטעין על כתפיה כל מטולין דעלמא. בגין ההוא רשע ערום דאקדים עמיה. ועל דא אמר שלמה (קהלת ט) וחכמת המסכן בזויה ודבריו אינם נשמעים, בגין דהא אקדים אחרא.

תרגום לעברית

כמו זה [הוא נ"א הזה] רשע ערום, כמו שנאמר (בראשית ג) והנחש הנה ערום, והוא מקדים ושוה עמו של אדם בטרם יבא חברו לשרות עליו. ומשום שהוא מקדים, והנה טוען טענתו עמו - כשפא חברו, שהוא יצר הטוב, מרע את האדם עמו ולא יכול לזקף

ראשו כָּאלוּ הִטְעִין עַל כֶּתְפוֹ כָּל הַמַּשָּׂאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּגִלְלֵי אוֹתוֹ רָשָׁע עָרוֹם שֶׁהִקְדִּים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמָּסֶכֶן בְּזוּיָהּ וּדְבָרֶיָּהּ אֵינָם נִשְׁמָעִים, מִשּׁוֹם שֶׁהִנֵּה הִקְדִּים אַחֵר.

טקסט הזוהר

וְעַל דָּא כָּל דִּינֵי דְקַבִּיל מִבֶּר נָשׁ מְלָה עַד לָא יִיְיָ חֲבָרִיָּה, כָּאִילוּ מְקַבֵּל עָלֶיהָ טַעֲוָא אַחֲרָא לְמַהִימְנוּתָא. אֱלָא (משלי יח) וּבָא רַעְהוּ וַחֲקָרוּ, וְדָא הוּא אֲרַח דְּבַר נָשׁ זַכָּאָה, דְּהָא בֶר נָשׁ זַכָּאָה דָּא הוּא, דְּלֹא הֵימִין לְהֵהוּא רָשָׁע עָרוֹם דִּי יִצָּר הָרַע, עַד דִּי יִיְיָ חֲבָרִיָּה דְּאִיהוּ יִצָּר טוֹב. וּבְגִין דָּא בְּנֵי נָשָׂא אֵינּוֹן כְּשָׁלִין לְעִלְמָא דְּאִתִּי.

תרגום לעברית

וְעַל כֵּן, כָּל דִּין שֶׁמְקַבֵּל מֵאָדָם דְּבַר בְּטָרָם יָבֹא חֲבָרוֹ, כָּאלוּ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרֵת לְאִמּוֹנָה, אֱלָא (משלי שם) וּבָא רַעְהוּ וַחֲקָרוּ, וְזֶה הוּא דֶּרֶךְ שֶׁל אָדָם צָדִיק. שֶׁהָרִי הָאָדָם הַצָּדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הֵאֱמִין לְאוֹתוֹ רָשָׁע עָרוֹם שֶׁל יִצָּר הָרַע בְּטָרָם יָבֹא חֲבָרוֹ, שֶׁהוּא יִצָּר הַטּוֹב. וּמִשּׁוֹם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא.

טקסט הזוהר

אַבְל הֵהוּא זַכָּאָה דְּאִיהוּ דְּחִיל לְמַאֲרִיָּה, כַּמָּה בִּישׁוּן סָבִיל בְּהָאֵי עִלְמָא בְּגִין דְּלֹא יְהִימִין וְלֹא יִשְׁתַּתַּף בְּהֵהוּא יִצָּר הָרַע. וְקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא שְׂזִיב לִיָּה מִכְּלָהוּ, הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (תהלים לה) רַבּוֹת רָעוֹת צָדִיק וּמִכְּלָם יִצְּלֶנּוּ יְיָ. רַבּוֹת רָעוֹת לְצָדִיק לֹא כְּתִיב, אֱלָא צָדִיק. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אֲתֵרָעִי בִּיָּה. וּבְגִין כֵּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אֲתֵרָעִי בְּהֵהוּא בֶר נָשׁ וְשְׂזִיב לִיָּה מִכְּלָא בְּהָאֵי עִלְמָא וּבְעִלְמָא דְּאִתִּי, זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה.

אֲבָל אוֹתוֹ צַדִּיק שְׁפוּחַד מִרְבוּנוֹ, כִּמָּה רָעוֹת סוֹבֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּדִּי שֶׁלֹא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע, וְהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּיל אוֹתוֹ מִכָּל. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (תהלים לד) רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכָּל יֵצִילֵנּוּ ה'. לֹא כָתוּב רַבּוֹת רָעוֹת לְצַדִּיק, אֲלָא צַדִּיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כִּי הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמַצִּיל אוֹתוֹ מִן הַכָּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי חִלְקוֹ.

טקסט הזוהר

תָּא חֲזִי, כִּמָּה בִּישִׁין עֲבֵרוּ עָלֶיהָ דִּיעֶקֶב, בְּגִין דְּלֹא יִתְדַבֵּק בָּהּ הוּא יֵצֵר הָרָע וְיִתְרַחֵק מִחוּלְקִיָּהּ. וּבְגִין כִּי סָבִיל כִּמָּה עוֹנָשִׁין כִּמָּה בִּישִׁין וְלֹא שְׁקִיט. פִּתַּח וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִּי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רָגְזִי. תָּא חֲזִי, כִּמָּה בִּישִׁין סָבִילִין צַדִּיקָא בְּהָא עֲלָמָא. בִּישִׁין עַל בִּישִׁין, כְּאִבִּין עַל כְּאִבִּין. בְּגִין לְמַזְכֵּי לִוְן לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

תרגום לעברית

בֹּא רְאֵה כִּמָּה רָעוֹת עֲבֵרוּ עָלָיו עַל יַעֲקֹב כִּדִּי שֶׁלֹא יִתְדַבֵּק בָּאוֹתוֹ הַיֵּצֵר הָרָע וְיִתְרַחֵק מִחֻלְקוֹ, וּמִשּׁוּם כִּי סָבִיל כִּמָּה עוֹנָשִׁים וְכִמָּה רָעוֹת וְלֹא שְׁקִיט. פִּתַּח וְאָמַר, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִּי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רָגְזִי. בֹּא רְאֵה כִּמָּה רָעוֹת סוֹבְלִים הַצַּדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, רָעוֹת עַל רָעוֹת, כְּאִבִּים עַל כְּאִבִּים, כִּדִּי לְזִכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.

טקסט הזוהר

יַעֲקֹב כִּמָּה סָבִיל בִּישִׁין עַל בִּישִׁין תְּדִיר, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר לֹא שְׁלוֹתִי, בְּבֵיתָא דְלָבָן, וְלֹא יִכְיִלָּנָא לְאַשְׁתְּזָבָא מִנֶּיהָ. וְלֹא שְׁקֻטִּי, מִעֲשׂוֹ. מִהֵהוּא צִעֲרָא דְצִעֲרָא לִי הֵהוּא מִמֶּנָּא דִּילֵיהָ, וּלְבַתֵּר דְּחִילוֹ דְּעֲשׂוֹ. וְלֹא נַחְתִּי, מִן דִּינָה וּמִן שָׁכָם.

יעקב כמה רעות סבל, רעות על רעות תמיד, כמו שנאמר לא שלותי - בבית לבן, ולא יכלתי להנצל ממנו. ולא שקטתי - מעשו, מאותו הצער שצער אותי הממנה שהוא שלי, ואחר כך הפחד של עשו. ולא נחתי - מן דינה ומן שכם.

טקסט הזהיר

ויבא רגז, דא רוגזא וערבוביא דיוסף דאיהו קשיא מכלהו, מגו רחימותא דיעקב לגבי דיוסף דאיהו רזא דברית, עאל במצרים. בגין דלכתר כתיב, (שמות ו) ואזכר את בריתי, לאשתפחא שכינתא (נ"א שמש) תמן בהדיה.

תרגום לעברית

ויבא רגז - זה הרגז והערבוביה של יוסף שהוא קשה מן הכל, ומתוך אהבתו של יעקב אל יוסף, שהוא סוד הברית, נכנס למצרים, כי אחר כך כתוב (שמות ו) ואזכר את בריתי, שתמצא השכינה [נ"א: שמש] שם עמו.

♦ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (ק"פ ע"א) ♦

טקסט הזהיר

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען,

תרגום לעברית

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. רבי יוסי פתח, (ישעיה נז) הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק. הצדיק אבד, בזמן שהקדוש ברוך הוא משגיח בעולם ואין העולם כראוי, ומזדמן הדין לשרות על העולם, אז הקדוש ברוך הוא נוטל את הצדיק שנמצא ביניהם כדי שישירה הדין על כל האחרים ולא ימצא מי שיגן עליהם.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) – © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.

